

FLEXUDDANNELSE TIL UNGE MED KOGNITIVT HANDICAP

DER MANGLER ERHVERVSRETTE
UDDANNELSE TIL DE UNGE MED
KOGNITIVT HANDICAP, DER FORVENTES
AT INDGÅ PÅ ARBEJDSMARKEDET.

HVORFOR UDDANNELSE EFTER STU?

Siden pensionsreformen i 2013 er en stor gruppe unge med kognitivt handicap mødt af en politisk forventning om at skulle indgå på arbejdsmarkedet, men de har ingen muligheder for at tage en uddannelse, der kvalificerer til beskæftigelse.

Ud af den samlede gruppe på ca. 1.200 unge, der årligt afslutter en 3-årig Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU) fortsætter de ca. 400-450 unge efterfølgende i de kommunale jobcentre.

Derudover er der på landsplan anslået en gruppe på 2.500 - 3.000 unge, der de seneste 6-7 år ikke er kommet videre i uddannelse efter afsluttet STU.¹

Unge med kognitivt handicap vil ligesom andre unge gerne have en erhvervsrettet uddannelse med sigte på at kunne få et job. Men de ordinære erhvervsuddannelser har adgangsbegrænsning og organisationsformer, der ikke matcher unge, der fx lever med autisme, ADHD, generelle indlæringsvanskeligheder, medfødt hjerneskade eller andre kognitive handicap. FGU' en er heller ikke i sin nuværende form tilrettelagt til unge

med kognitive handicap. Derfor fortsætter de unge efter afsluttet STU i de kommunale jobcentre.² Her viser nedslående tal, at de traditionelle beskæftigelsesaktiviteter ikke passer til unge med kognitive udfordringer.³

Der er akut behov for et målrettet uddannelses-tilbud til denne målgruppe.

Ud over den personlige vinding, som de unge vil få af en uddannelse og efterfølgende beskæftigelse, vil der også samfundsmæssigt være et kompetencemæssigt løft og en økonomisk gevinst ved, at målgruppen gennem uddannelse opnår kompetencer, der medfører job og delvis selvforsørgelse.

1. De øvrige ca. 750-800 unge, der gennemfører en STU, vil for de fleste vedkommende være tilkendt en pension, når de afslutter deres STU. Hvis de kan indgå på arbejdsmarkedet, vil det være i beskyttet beskæftigelse eller i skånejob. De kan derfor også have behov for mere uddannelse eller opkvalificering, hvilket bør indgå i en national handlingsplan for uddannelse og beskæftigelse.

2. På baggrund af en politisk beslutning, om at alle unge skal have en uddannelse, mødes alle unge under 30 år i jobcentrene med et såkaldt uddannelsespålæg. Det gælder også unge med kognitive handicap. Intensionen er, at alle ledige unge gennem 'aktiviteter', skal blive 'parate' til de etablerede uddannelses-tilbud. For unge med kognitivt handicap, er der reelt ikke noget uddannelses-tilbud at blive 'parat' til.

3. Se fx Arbejdsmarkedstilknætning efter endt STU forløb af HBS Economics - en analyse af elevbevægelse efter STU udgivet af Ligeværd september 2020: https://www.ligevaerd.dk/wp-content/uploads/2020/09/2020_09_08_Tilknætning-til-arbejde-og-uddannelse-efter-STU-forl%C3%B8b.pdf

**JEG ER IKKE I TVIVL OM, AT DE
KAN KOMME VIDERE I FLEKS-
JOB, NÅR DE ER FÆRDIGE
MED UDDANNELSEN.**

Ansæt i uddannelsesvirksomhed

ET BUD PÅ UDDANNELSE TIL UNGE MED KOGNITIVT HANDICAP

Glad Fonden har siden 2013 udviklet og afprøvet velfungerende modeller for erhvervsrettet uddannelse til unge med kognitive handicap. På den baggrund anbefaler Glad Fonden en erhvervsrettet uddannelse i regi af Undervisningsministeriet med dertil hørende kvalitetssikring gennem tilsyn.⁴

En landsdækkende organisering kunne være forankret i 5-6- regionale enheder, med en tværgående koordinering der:

- Forstår den nødvendige koordinering og faglige sparring og udvikling i samarbejde mellem faglærere og vejledere
- Udgør en platform for fælles elevaktiviteter på tværs af uddannelseshold – fx kurser i førstehjælp og elementær brandbekæmpelse samt sociale fællesaktiviteter i et ungemiljø.
- Samarbejder og koordinerer med kommunerne om elevens afklaring til fleksjob eller skånejob i uddannelsens afsluttende semester.
- Støtter de unge, der i forbindelse med uddannelse flytter til et nærtliggende bosted.
- Følger de unge de første måneder, de er i job.

Resultater for igangværende forsøgsuddannelse

- I 2018 + 2019 er i alt 100 elever påbegyndt Flexuddannelsen.
- Efter 2 ½ år er der et samlet frafald på 14,2 pct.⁵
- 2/3 af første årgang er på trods af Corona videre i beskæftigelse efter 4 måneder.
- Der samarbejdes med 16 uddannelsesvirksomheder, hvoraf mange vil gerne indgå i uddannelsen af nye elevhold.
- Der samarbejdes med 94 praktikvirksomheder, hvoraf mange tilbyder ansættelse.
- Der samarbejdes med 5 erhvervsskoler ifht. kvalitetssikring og eksamen.

Glad Fonden er i dialog 4 faglige udvalg om efterspørgslen på arbejdskraft på dette uddannelsesniveau. Uddannelsesbeskrivelserne er oversat til målpinde i EUD og pt. til høring hos udvalgene. Uddannelsesnævnet har skriftligt tilkendegivet, at de anbefaler en deluddannelse indenfor detailuddannelserne.

Glad Fonden står gerne til rådighed med erfaringer og dokumentation fra Flexuddannelsen.

4. Uddannelsesrammer inden for beskæftigelseslovgivning er ikke umiddelbart en mulighed, bl.a. fordi regler om rådighed, kontaktførelse, ferie, formue, adgang til ungdomsboliger, m.v. udgør store barrierer i forhold til at fastholde fokus på uddannelsesmål og læreproces. Det har kunnet lade sig gøre i forsøgsperioden pga. mulighed for af fravige regler vha. en forsøgsbekendtgørelse og gennem massiv vejlederindsats til at afværge de mange udfordringer, regelsættet i LAB loven har medført for eleverne i forsøgsuddannelsen.

5. Til sammenligning er frafaldet på erhvervsuddannelsernes grundforløb ca. 45 pct. og på EGU lå frafaldet fra 2011-15 på mellem 55 og 65 pct. Kilde: UVM.dk

FAGLÆREREN ER EN
VIGTIG FORUDSÆTNING
FOR, AT VI HAR FÅET
REDSKABERNE TIL AT
KUNNE GIVE ELEVERNE
DE RIGTIGE OPGAVER.

Ansæt i uddannelsesvirksomhed

ORGANISERING

- Virksomhedsforlagt og primært gennemført som praksislæring.
- Hold på 7 elever på store virksomheder og hold på 4 elever på mellemstore.
- Fuldtids fagudlært underviser, der samarbejder med virksomheden om at indfri uddannelsesmål.
- Tilknyttet pædagogisk vejleder, der forholder sig til elevernes liv, hvad angår fx helbred, transport og bolig.

INDHOLD

- Brancher der interesserer de unge.
- Brancher der har brug for arbejdskraft, fx detail, lager, køkken, facility.
- Uddannelser beskrevet med 7-9 fagområder, kompetencemål og læringsmål.
- Udviklet og beskrevet med reference til eksisterende erhvervsuddannelser.
- Integration af almene fag i praksisnær teoriundervisning.
- Fastlagte evalueringer, semesterprøver og afsluttende eksamen.

OMFANG

- Minimum 2 år, der sikrer et sammenhængende uddannelsesforløb.
- Tid og rum til personlig udvikling og oparbejdelse af rutiner.
- 25 timer ugentligt fordelt på 20 timer praksislæring og 5 timers teori.

SLUTNIVEAU

- Eleven kan tage ansvar for afgrænsede arbejdsprocesser.
- Eleven kan indgå i tværfagligt samarbejde inden for erhvervets praksis.
- Eleven kan indgå aktivt i lærings-situationer inden for erhvervet.

Uddannelse til unge med kognitivt handicap adskiller sig fra uddannelses tilbud som FGU, IGU, TAMU og AMU:

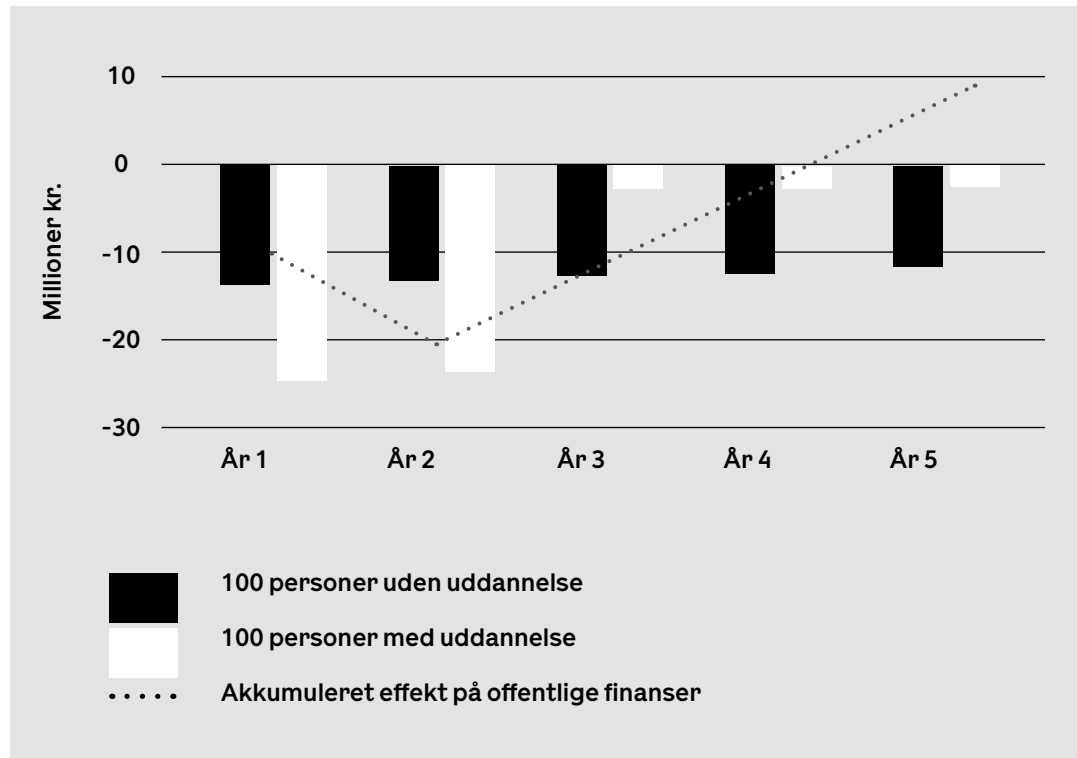
- Undervisningen foregår på små hold med fast faglærer og oplæring på virksomhed – ikke individuelt eller på skoleværksted.
- Der er 25 timers ugentlig undervisning – ikke 37 timer.
- Der tilbydes 2-årige forløb – ikke kortere eller individuel tidsfastsættelse.
- Der allokeres max 16 elever per vejleder – ikke 60 eller flere hundrede.
- Teoriundervisning er integreret i den ugentlige undervisning på virksomheden – ikke henlagt til skoleforløb væk fra praksis.
- Eleverne afklares under sidste semester, så de kan komme hurtigt videre i job, bevare gejsten og holde deres nyerhvervede kompetencer ved lige.⁶

6. Dvs. der fraviges fra LAB kapitel 20, § 116. stk. 3 – hvor fleksjob først kan tilbydes, når alle relevante tilbud efter loven samt andre foranstaltninger har været afprøvet for at bringe eller fastholde den pågældende i ordinær beskæftigelse.

FINANSIERING OG ØKONOMISK GEVINST

FIGUR 1.

Målsценarie, 8 mio. kr. over fem år⁷

Over en toårig periode er ca. 100 unge startet på uddannelsen. Uddannelsens mål er, at 90 pct. af eleverne færdiggør uddannelsen, og at alle, der færdiggør uddannelsen, efterfølgende kommer i fleksjob. Hvis det lykkedes, og eleverne i gennemsnit fastholder et fleksjob i tre år, vil det medføre en gevinst for de offentlige finanser på ca. 8 mio. kr. jf. figur 1.⁸

En 2-årig erhvervsrettet uddannelse, vil i første omgang være en omkostning for det offentlige. Efter tre år forventes det dog, at uddannelsen vil skabe en gevinst for det offentlige, fordi målgruppens beskæftigelsesgrad øges. Uddannelsen betaler sig selv hjem, hvis den opnår følgende eller bedre beskæftigelsesresultater:

- 90 ud af 100 elever opnår fleksjob i godt 2 år
- 70 ud af 100 elever opnår fleksjob i ca. 3 år

7. Fremtidige værdier er tilbagediskonteret til 2016-niveau med en diskonteringsrente på 4 %. Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats', Fra: Højbjerg, Brauer og Schultz: Økonomisk potentiale ved at uddanne unge med handicap, marts 2019.

8. Gevinsten er beregnet under antagelse af, at det offentlige dækker alle uddannelsens driftsudgifter. Og gevinsten er beregnet uden at tage højde for et forventet fald i sociale udgifter i forbindelse med, at de unge integreres i uddannelse og beskæftigelse. Fra: Højbjerg, Brauer og Schultz: Økonomisk potentiale ved at uddanne unge med handicap, marts 2019.

FIGUR 2.

Årlige omkostninger til aktiv beskæftigelsesindsats og til Flexuddannelse

Ressourceforløb: 225.000 kr.

Flexuddannelsen: 184.000 kr.

Gns. aktivering: 98.000 kr.

Uddannelsen koster i forsøgsperioden årligt 184.000 kr. per elev. Heraf har den kommunale medfinansiering årligt været på 86.250 kr. per elev og det resterende har været finansieret af Den A.P. Møllerske Støttefond.

Til sammenligning brugte kommunerne i 2016 gennemsnitligt 98.000 kr. på den aktive beskæftigelsesindsats pr. fuldtidsaktiveret borger pr. år – omkostningerne til borgere i ressourceforløb, som vil være alternativet for mange borgere i målgruppen, var ca. 225.000 kr. pr. år.⁹

⁹ Gns. omkostning til Flexuddannelsen pr. elev pr. år og gns. udgift til aktiv beskæftigelsesindsats (inkl. aktivering, andre beskæftigelsesordninger, administration af jobcentre, særlige indsatser mv.) pr. fuldtidsaktiveret pr. år. 2016-prisniveau, afrundet til 1.000 kr. Kilde: Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'. Fra: Højbjerg, Brauer og Schultz: Økonomisk potentiale ved at uddanne unge med handicap, marts 2019.

DET ER FEDT AT VÆRE
NOGLE AF DE FØRSTE, DER
SKAL VISE SIG FREM PÅ
FLEXUDDANNELSEN TIL DE
ANDRE GENERATIONER,
DER KOMMER.

Elev på Flexuddannelsen

GLAD

Glad Fonden
Rentemestervej 45 - 47
2400 København NV

gladfonden.dk